

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Paleografia: muzyka menzuralna i tabulatury
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Paleography: Mensural Music and Tablatures
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr Michał Jędrzejski
---	--------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Ćwiczenia	30	IV	2

Wymagania wstępne	Znajomość podstawowych zagadnień z paleografii łacińskiej i paleografii muzyki gregoriańskiej. Wiedza z zakresu historii notacji muzycznej.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami paleografii muzyki menzuralnej i tabulatur. Umożliwienie nabycia praktycznej umiejętności odczytywania podstawowych rodzajów zapisów muzyki menzuralnej i tabulaturowej. Wskazanie podstawowych źródeł zawierających przykłady muzyki menzuralnej i tabulaturowej oraz ich analiza.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna podstawowe metody badawcze oraz strategie argumentacyjne właściwe dla zapisu muzycznego używanego w notacji menzuralnej i tabulaturach lutniowych oraz organowych.	K_W05
W_02	Student zna główne stanowiska współczesnej muzykologii w zakresie dawnych notacji muzycznych i metod ich odczytu. Student zna źródła i rodzaje notacji menzuralnej i tabulaturowej.	K_W07
UMIĘJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi odczytywać i interpretować utwory zapisane notacją menzuralną i tabulaturową oraz posiada podstawową umiejętność ich edycji.	K_U06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Informacje na temat notacji: frankońskiej (sformułowanej w traktacie Franco z Kolonii <i>Ars cantus mensurabilis</i>), francuskiej (stosowanej we Francji w latach ok. 1300-1450), włoskiej (spotykanej we włoskich rękopisach z XIV w.), notacji muzycznych używanych w renesansie i baroku w niemieckich tabulaturach organowych: alte deutsche Orgeltabulatur (od XV do poł. XVI w) i neue deutsche Orgeltabulatur (od 1571 r.), tabulatur lutniowych włoskich, hiszpańskich, niemieckich, tabulatur na inne instrumenty, np. musette. Ćwiczenia z zakresu transkrypcji na żywo podczas zajęć oraz w ramach pracy domowej.
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Dyskusja	Test pisemny	Protokół / karta testu
W_02	Wykład konwencjonalny		
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca pisemna, ćwiczenia	Praca domowa / Kolokwium	Protokół /

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (prace częściowe, referaty, eseje, prezentacje, analizy, itp.). Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty przedmiotu (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen częściowych uzyskanych przez studenta na zajęciach na przestrzeni danego semestru.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student biegle identyfikuje i opisuje podstawowe metody badawcze oraz strategie argumentacyjne właściwe dla zapisu muzycznego oraz szczegółowo prezentuje główne stanowiska współczesnej muzykologii w zakresie dawnych notacji muzycznych i metod ich odczytu. Student bardzo dobrze zna źródła i rodzaje notacji menzurальной i tabulaturowej. Student potrafi biegle odczytać i zapisać współczesnym zapisem muzycznym podstawowe przykłady z muzyki menzurальной i tabulatur.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student swobodnie identyfikuje i opisuje podstawowe metody badawcze oraz strategie argumentacyjne właściwe dla zapisu muzycznego oraz właściwie prezentuje główne stanowiska współczesnej muzykologii w zakresie dawnych notacji muzycznych i metod ich odczytu. Student dobrze zna źródła i rodzaje notacji menzurальной i tabulaturowej. Student potrafi odczytać i zapisać współczesnym zapisem muzycznym podstawowe przykłady z muzyki menzurальной i tabulatur.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student w stopniu podstawowym identyfikuje i opisuje podstawowe metody badawcze oraz strategie argumentacyjne właściwe dla zapisu muzycznego oraz ogólnie prezentuje główne stanowiska współczesnej muzykologii w zakresie dawnych notacji muzycznych i metod ich odczytu. Student dostatecznie zna źródła i rodzaje notacji menzurальной i tabulaturowej. Student potrafi poprawnie odczytać i zapisać współczesnym zapisem muzycznym podstawowe przykłady z muzyki menzurальной i tabulatur.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie potrafi zidentyfikować ani opisać podstawowych metod badawczych oraz strategii argumentacyjnych właściwych dla zapisu muzycznego. Nie jest w stanie zaprezentować głównych stanowisk współczesnej muzykologii w zakresie dawnych notacji muzycznych i metod ich odczytu. Student nie zna źródeł i rodzajów notacji menzurальной i tabulaturowej. Student nie potrafi odczytać i zapisać współczesnym zapisem muzycznym podstawowe przykłady z muzyki menzurальной i tabulatur.

Podczas realizacji pełnego cyklu zajęć (jeden semestr) przewidziane jest jedno kolokwium pisemne w połowie semestru, polegające na odczytaniu i zapisaniu współczesnym zapisem muzycznym podstawowych przykła-

dów z muzyki menzuralnej i tabulatur. Dodatkowo przewidziane są bieżące prace domowe rozwijające umiejętność odczytywania i zapisywania notacji menzuralnej i tabulaturowej. Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): identyfikowanie i opisywanie podstawowych metod badawczych oraz strategie argumentacyjne właściwe dla zapisu muzycznego, prezentowanie głównych stanowisk współczesnej muzykologii w zakresie dawnych notacji muzycznych i metod ich odczytu, znajomość źródeł i rodzajów notacji menzuralnej i tabulaturowej, umiejętność odczytywania i zapisywania współczesnym zapisem muzycznym podstawowych przykładów z muzyki menzuralnej i tabulatur.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

W ramach pracy indywidualnej student opanowuje materiał przedstawiony podczas zajęć oraz wykonuje zlecone prace domowe w celu opanowania umiejętności odczytywania i interpretowania utworów zapisanych notacją menzuralną i tabulaturową oraz ich edytowania.

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<i>Notae musicae artis: notacja muzyczna w źródłach polskich XI-XVI wieku</i> , E. Witkowska-Zaremba (red.), Kraków-Warszawa 1999. (Biblioteka KUL)
W. Poźniak, <i>Paleografia muzyczna</i> , Łódź 1955.
<i>Tabulatura Joannis de Lublin...</i> , ed. i tłum. E. Witkowska-Zaremba, Warszawa 2015 (seria: Monumenta Musicae in Polonia, red. B. Przybyszewska-Jarmińska).
<i>Tabulatura organowa Jana z Lublina / Tabulatura Johannis de Lublin. 1, Indeks tematyczny, indeks alfabetyczny, facsimile</i> , K. Wilkowska-Chomińska (red.), Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk. Warszawa-Kraków 1964. (Biblioteka KUL)
<i>The Pelplin tablature: facsimile</i> , Pt. 1-6, A. Sutkowski, A. Osostowicz-Sutkowska (red.), Akademische Druck- und Verlagsanstalt, Graz-Warszawa 1964-65. (Biblioteka KUL)
Zbiory Czytelni Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej KUL (rękopisy i starodruki muzyczne)
Literatura uzupełniająca
Cz. Grajewski, <i>Kanonik Jan z Lublina i jego tabulatura</i> , „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne”, 108 (2017), s. 111–121. https://doi.org/10.31743/abmk.12171 (Biblioteka KUL)
Johannes de Garlandia & Erich Reimer, <i>De mensurabili musica: kritische Edition mit Kommentar und Interpretation der Notationslehre. T. 1, Quellenuntersuchungen und Edition, T. 2, Kommentar und Interpretation der Notationslehre</i> , Franz Steiner Verlag, Wiesbaden 1972. (Biblioteka KUL)
W. Apel, <i>Die Notation der Polyphonen Musik 900-1600</i> , Leipzig 1962. (w jęz. ang. Massachusetts 1953)
Z. Lissa, <i>Zarys nauki o muzyce</i> , Kraków 1987.
C. Parish, <i>The Notation of Medieval Music</i> , New York 1956.
M. Wozaczyńska, <i>Muzyka Średniowiecza</i> , Gdańsk 1998.
U. Michels, <i>Atlas Muzyki</i> , t. 1, Warszawa 2004.